

Met lezersreis!

Goudzoeker Felix
Axelvall in actie bij
Adelfors

Zweden
op z'n leukst

Småland is goud!

Frankrijk en Italië zijn leuk. Spanje is heerlijk en Duitsland is dichtbij. Maar de Zweedse provincie Småland is ook een geweldige bestemming voor de zomervakantie. En echt niet alleen vanwege de eland.

TEKST BERT GORISSEN • FOTO'S MAARTEN STOLP

De grote, machtige eland willen we zien. Naar verluidt lopen er genoeg rond in Zweden. Maar in Gränna zoek je ze tevergeefs. Oneerbiedig gezegd bestaat het dorp uit één toeristenstraat. En toch is Gränna in heel Zweden beroemd vanwege z'n polkagris, een archetypische zuurstok waaraan menige Zweedse tandarts z'n bestaansrecht ontleent. Bij bakkerij Polkapojkarna kun je onder begeleiding je eigen zuurstok draaien in elke denkbare smaak. Knap lastig om 'm mooi rond te krijgen, maar zo'n zelfgemaakte stok smaakt natuurlijk nóg lekkerder dan de stokken die je in de winkel koopt.

Ouderwets ontspannen

Zo'n keiharde zuurstok is ideaal om een eind op weg te kauwen tijdens een rit op de Zweedse snelwegen. Hier kun je nog ouderwets ontspannen sturen over perfect asfalt door een bebost, zacht glooiend landschap. Soms een tegenligger, eens per dag een stoplicht en verder... rust. Het plaatsje Vimmerby is ook al zo'n oase van kalmte. Een marktpleintje met winkels die bij ons decennia geleden al zijn verdwenen. Een gordijnenwinkel met een keur aan vitrages, een elektronicazaak met een droogkap in de etalage. ▶

Niet kapot te krijgen:
Pippi Langkous in Astrid
Lindgrens Varld

Maar onder de oppervlakte borrelt het. Want bij Vimmerby ligt óók Zwedens populairste pretpark. Astrid Lindgrens Varld is een topattractie voor Zweedse kinderen (die kennen de verhalen van de Zweedse schrijfster uit het hoofd), maar ook Nederlandse kinderen kunnen zich helemaal verliezen in het prachtig aangelegde park. Hier geen mega-attracties, geen Disney-commerce. De nadruk ligt op lekker bewegen en genieten van de toneelstukjes die acteurs de hele dag door opvoeren. Pippi Langkous speelt en zingt, Karlsson van het dak propellert in het rond en uiteraard is ook Emil van de partij. De voertaal is Zweeds, maar Nederlandse kinderen hebben het hier veel te druk om zich over zo'n futilliteit druk te maken.

'Na een paar minuten draaien zien we het: goud!'

Pluk je suf

Allemaal leuk en aardig, maar we hebben nog steeds geen eland gezien. De 'Koning van het woud' is in Zweden een gevreesde tegenstander van automobilisten. Dat is een nadeel van al die bossen waar je tussendoor rijdt; er wil wel eens zo'n reusachtig beest op de snelweg belanden en als je daar bovenop rijdt... Maar, om met de grote wijsgeer J. Cruijff te spreken,

'ieder nadeel heb z'n voordeel' en zo is het ook met de Zweedse bossen in juli: bosbessentijd! Leuke pauze tijdens een lange autorit: neem een willekeurige afslag, stuur een bospad in en pluk je suf. Groot als knikkers, zoet en sappig.

Goud!

De Zweedse natuur levert nog meer moois. Goud bijvoorbeeld! Het zit in de bodem bij Ädelfors en tegen betaling mag je je geluk beproeven. Rolf Guldström, die hier al 15 jaar een goudelf-bedrijfje runt, leert ons de beginselen van het goudvelven. We zeven eerst een schep grof zand onder stromend water. Het fijne zand gaat in een goudpan. Dan begint het geduldwerk: met je voeten in de beek, klein beetje water in de pan,

Polkagnis:
keihard de
lekkerste

Kiek je kind in
Astrid Lindgrens
Värld

Het strand bij Böda

Zonsondergang bij Klinta

Eiland Öland

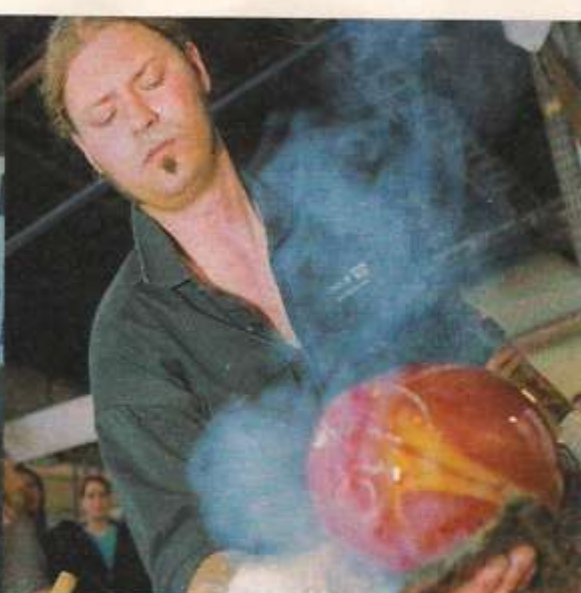
Het geeft een rijk gevoel, zo'n glazen buisje met 0,00000001 gram goud. Tijd om de bloemetjes eens flink buiten te zetten op het eiland Öland, vlak buiten de kust bij Kalmar. Het eiland is met een lange brug verbonden met het vaste

land, dus je rijdt er gewoon naartoe. Het populaire zandstrand aan de noordoostkant is mooi, maar vooral de langgerekte zuidpunt van het eiland is prachtig en uitermate geschikt om lekker rustig rond te toeren. En als je zin hebt in een potje romantiek ga je bij zonsondergang

naar het natuurreservaat Klinta, waar de zon, antieke molens en oude vikinggraven een surrealistisch schouwspel opvoeren dat op z'n minst een dikke brok in de keel oplevert. Geef hier je lief je zelf gedolven goud en je weet dat ze voor altijd van je houdt. ▶

Albin Jonsson, handelaar in loppis

Johan Nilsson scheidt een vaas

draaien, water en kleine steentjes laten wegstromen, opnieuw water erin scheppen etc. Na een paar minuten draaien zien we ze: piepkleine flinters goud! 'Goud is zwaarder dan zand en steentjes, dus dat blijft als laatste in de pan achter', legt Rolf uit.

I love loppis!

We houden erg van de natuur, maar zonder elanden wordt het eentonig. Dan maar even 'troostshoppen'. Winkelcentra en shoppingboulevards vind je niet in Småland. Maar de Zweden hebben iets veel beters: loppis. Veel mensen verkopen in een schuurtje achter het huis hun oude huisraad. Je volgt gewoon de 'loppis'-bordjes langs de weg en voor je het weet sta je in een boerenschuur vol oude meubels, antiek en rommel. Een schommelstoel, kitscherig serviesgoed, Abba-elpes of een elandengewei? Je vindt ze in de loppis. Alleen al leuk vanwege de gesprekken met de vriendelijke Zweden, die allemaal goed Engels spreken.

Wereldberoemd glas

Iets duurder dan loppis is het glaswerk van de wereldvermaarde Kosta Boda-glasfabriek in Kosta. De fabriek is vooral bekend om z'n glaskunst: peperdure vazen, schalen en andere kunstvoorwerpen. Het bedrijf combineert op een slimme manier handel en een dagje uit: je bezoekt de fabriek en kunt na afloop helemaal los in de naastgelegen winkel. In de fabriek zien we meesterblazer Johan

'Beet! Je hebt beet!
Hou je hengel
vast!'

Nilsson aan het werk met oven en blaaspijp. Johan mag er dan uitzien als de zanger van een Death Metalband, hij geeft toch maar mooi even gestalte aan een sierlijke vaas. Onze gids vertelt dat het 15 jaar kost om zo goed te worden als hij. Op een andere plek in de fabriek mag je onder begeleiding je eigen glas blazen. Je voor heel even Johan Nilsson wanen en het bewijs mee naar huis nemen – er zijn vervelender uitjes.

Blond en hartelijk

Breekbaar als glas is ook de waterspiegel van het Åsnenmeer. En toch hoor je geen glasgerinkel als je 'm, vanuit een kano, met een peddel doorklieft. Sterker nog, je hoort op dit meer helemaal niets. De natuur is hier de baas en dat is dan ook de voornaamste attractie, weet Ingrid Olsson. Zij is eigenaresse van Getnö Gård, een particulier natuurgebied met een pracht van een camping bij het plaatsje Ryd. Groot, blond en hartelijk heet zij haar gasten welkom. Die komen hier voor de rust en de natuur, die je hier heel intens kunt beleven. We ervaren het zelf,

als we in alle vroegte in het bootje van visgids Oliver Petersson stappen. Daar zitten we, in de ochtendschemering, met een hengel in de hand midden op het reusachtige meer. Je zou bijna vergeten dat je zit te vissen, zo mooi is het. Gelukkig hebben we Oliver bij ons: 'Beet! Je hebt beet! Maarten, hou je hengel stevig vast!' Wat volgt is een heroïsch gevecht van man tegen vis. Minuten later wint de man. 'Snoekbaars – een kleintje' is het ontzuisterende commentaar van Oliver. Zelf vist hij liever op grote exemplaren, want 'die leveren mooiere gevechten op.' Hij wel.

Eindelijk elanden

Het is dan wel heerlijk op Getnö Gård, maar ook hier hebben ze geen elanden. En dat begint nu toch echt te wringen. Gelukkig weet Ingrid raad: 'In Markaryd, hier ongeveer 85 km vandaan, kun je een elandensafari maken. De elanden zitten in een omheind bos, waar je met je eigen auto inrijdt. Succes verzekerd.' En ze heeft gelijk. Het mag dan een toeristische attractie zijn en je weet dat dit geen echte natuur is: de sensatie die je voelt bij de ontmoeting met de eland is er niet minder om. Wat een enorm, prachtig dier. Er lopen er een stuk of tien in dit bos, en je mag zoveel rondjes rijden als je wilt. We doen er zeker 12, dan pas is het genoeg. Småland in de zomer: zelfs met gedresseerde elanden een zeer welkome afwisseling met de drukte in het zuiden van Europa. ■

Getnö Gård verhuurt visboten, eventueel met visgids

Kanovaren op het Asnenmeer

De ontmoeting van het jaar: elanden bij Markaryd

Bekijk het filmpje van onze Smålandreis op www.kampioen.nl.

Småland praktisch

Ernaartoe: De afstand Utrecht-Vimmerby is per auto zo'n 1200 km (via de Oresundbrug tussen Kopenhagen en Malmö). Je kunt ook kiezen voor een oversteek per ferry. De meest directe verbinding is in dat geval van Travemünde (D) naar Trelleborg (Z) met TT-line, www.ttline.com.

Per vliegtuig: wij vlogen vanaf Schiphol via Kopenhagen naar Jönköping met SAS,

www.flysas.com en huurden daar een auto via www.avis.nl.

Accommodatie: zoek voor hotels en campings in Småland bij de organisaties onder het kopje 'Toeristische informatie'. De meeste campings verhuren ook *stuga's*, houten huisjes die variëren van eenvoudig tot zeer luxe.

Leuk om te doen:

- Zuurstok draaien in Gränna: 0046-39012050, www.polkagrisbutiken.se (vooraf reserveren).
- Attractiepark Astrid Lindgrens Värld in Vimmerby: www.alv.se, prima te combineren met een overnachting in hotel Ronja, www.hotellronja.se.
- Goud zoeken: 0046-383460000, www.guldvaskning.se.
- Glasfabriek Kosta Glasbruk, 0046-47834500, www.kostaboda.se.
- Natuurgebied en camping Getnö Gård in Ryd: 0046-47724011, www.getnogard.se.
- Elandsafari: Smålandets Älgsafari, 0046-43310349, www.smalandet.se.

Boek en kaart: ANWB Goud Zweden, ledenprijs € 16,95 (niet-leden € 17,95), *Wegenkaart Michelin Zweden 753*, schaal

1:1.200.000, prijs € 7,80.

Toeristische informatie:

In Nederland: 0294-432580 (lokaal tarief), www.visitsweden.com.

In Småland en Ostergötland:

www.visit-smaland.com,
www.smaland-oland.se,
www.ostergotland.info
(o.a. Duits- en Engelstalig).

Met de
Kampioen naar

Zweden **vanaf € 325,-**

Pharos Reizen van ANWB heeft voor Kampioenlezers een 13-daags autoarrangement naar Småland samengesteld. Met overnachtingen in een hotel én een stuga komt iedereen aan zijn trekken.

Hotel

Het Badhotellet uit 1899 ligt in een schitterend park in Tranås. Het hotel heeft een bar, sfeervol restaurant en spa centre met 2 zwembaden. Je verblijft op een familiekamer met een 2-persoonsbed en extra bij te plaatsen 3e en 4e bed.

Stuga

Stugadorp Gunnarsö ligt op ca. 3 km van Oskarshamn. Hier vind je diverse restaurants, een supermarkt, binnenzwembad en kunstijsbaan. Je verblijft in een vrijstaande 2-kamerbungalow (ca. 43m²) met woonkamer en verwarming, 2-persoons slaapbank en tv, volledig ingerichte keuken en een slaapkamer met 2 losse bedden, badkamer met douche en toilet. Alle bungalows hebben een veranda met tuinmeubilair.

Prijs

Prijs per persoon	4 pers.	3 pers.	2 pers.
5/5-1/6, 4/8-29/9	€ 25,-	€ 406,-	€ 565,-
2-22/6, 21/7-30/8	€ 352,-	€ 442,-	€ 618,-
23/6-20/7	€ 477,-	€ 469,-	€ 659,-

Vertrekdag: maandag.

Inclusief

- Retouroversoort Travemünde (Du) – Trelleborg (Zw) met TT Line voor één auto (max. 6 m. lang)
- 2 Overnachtingen in een 2- of 4-persoonsbinnenhut
- 3 Overnachtingen in Badhotellet Tranås, incl. ontbijt
- 7 Overnachtingen in Stugadorp Gunnarsö o.b.v. een 2-kamerwoning (ter plaatse te betalen: bed- en badlinnen, eind schoonmaak, evt. huur babybed en kinderstoel)
- Een dag gebruik van kano of boot in Gunnarsö
- ANWB Wegenkaart Noorwegen/Zweden (1 per boeking)
- Reisboekje en speurneuzenpakket voor de kinderen

Vraag bij het reisbureau naar de mogelijkheden voor het 14-daagse en 17-daagse arrangement.

Niet inbegrepen: alternatieve hutaccommodatie bij TT Line, evt. toeslagen, bijdrage Calamiteitenfonds € 2,50 per boeking.

Meer informatie en reserveren

Ga langs bij één van de ANWB-winkels, bel 0900-9008070 (lokaal tarief) of kijk op www.kampioen.nl. Op dit arrangement zijn de ANVR-reisvoorwaarden van toepassing.